

Panelonderzoek inwoners en openbaar groen

Gemeente Amersfoort
Marlies Visser
2 juni 2015

De meeste panelleden zijn positief over het burgerinitiatief tot het opstellen van een Groenvisie. Men vindt over het algemeen dan ook dat inwoners moeten kunnen meedenken over de natuur en het groen in Amersfoort. Veel panelleden wisten niet dat zij zelf actief kunnen helpen bij het beheer van het openbaar groen in hun buurt.

De meeste panelleden vinden dat inwoners verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van openbaar groen, maar wel in beperkte mate. Het merendeel van de panelleden vindt het een goed idee om openbaar groen te gebruiken om in te picknicken, spelen, elkaar te ontmoeten (73%) of om gezamenlijk groente/fruit op te verbouwen (62%). De meeste panelleden vinden het een goed idee dat buurtbewoners zelf, in overleg met de gemeente, een deel van het openbaar groen in hun directe woonomgeving gaan gebruiken, maar daar zet men tegelijkertijd ook kanttekeningen bij.

Ruim vier op de tien panelleden wil de tuin, het balkon of dakterras (onder bepaalde voorwaarden) wel aantrekkelijker maken voor dieren. De meeste panelleden met een tuin die voor de helft of meer uit steen bestaat, zijn niet geneigd om deze groener te maken, omdat dit niet mogelijk is (21%) of omdat men dit liever niet wil (44%). Wel is bijna driekwart het eens met de stelling dat de tuinen van inwoners belangrijk zijn om de stad groener te maken.

De ideeën over natuur en groen die onder de panelleden het populairst zijn, zijn het opzetten van een kinderprogramma om de natuur te ontdekken en (tijdelijke) beplanting op braakliggende terreinen (85%, respectievelijk 88%).

Aanleiding

Een groep inwoners en enkele raadsleden hebben, ondersteund door ambtenaren, samen het initiatief genomen om tot een integrale Groenvisie te komen. De Groenvisie bevat thema's als groene inrichting, groenbeheer, water, bodem, stadslandbouw, klimaatbestendigheid, tijdelijk ruimtegebruik en zelfbeheer. De projectgroep heeft de inwoners van de stad betrokken bij de Groenvisie door zeven themabijeenkomsten te organiseren. De projectgroep wilde de ideeën die uit deze bijeenkomsten zijn voortgekomen graag voorleggen aan een bredere groep inwoners en wilde daarom graag het AmersfoortPanel hierover bevragen.

Opzet

In mei 2015 is aan de 3.938 leden van het AmersfoortPanel per e-mail een digitale vragenlijst toegestuurd. Uiteindelijk hebben 2.118 panelleden aan het onderzoek deelgenomen, een respons van 54%. De panelleden vormen geen perfecte afspiegeling van alle Amersfoorters. Het panel telt bijvoorbeeld relatief veel maatschappelijk betrokken mensen, hoger opgeleiden en Amersfoorters van middelbare leeftijd.

Driekwart vindt gezamenlijk groenbeheer goed initiatief

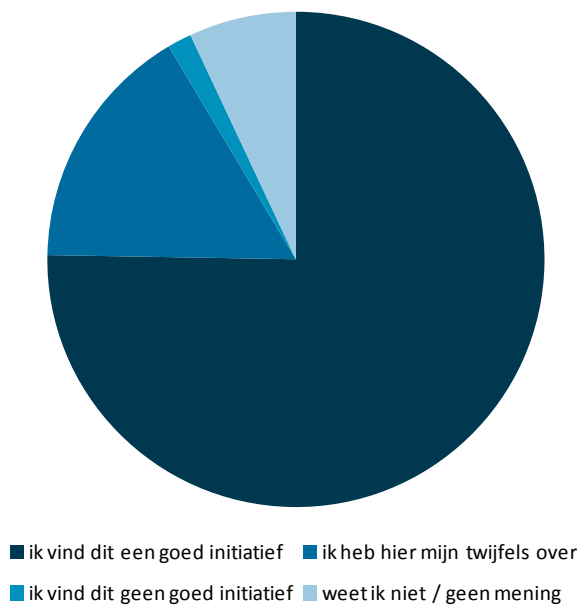
Driekwart van de panelleden vindt het een goed initiatief dat inwoners van Amersfoort, samen met raadsleden (en ondersteund door ambtenaren), een Groenvisie opstellen (figuur 1). Eén op de vijf twijfelt of vindt dit geen goede aanpak (16%, respectievelijk 2%).

Als reden geven zij aan bang te zijn dat burgers niet altijd kundig genoeg of juist te fanatiek zijn om een goede afweging over het onderwerp te maken. Ook is men bezorgd dat het overleg tussen burgers teveel tijd en geld kost of dat het juist een verkapte bezuiniging is om burgers aan zet te laten. Sommige panelleden vrezen dat raadsleden uiteindelijk toch hun eigen plan zullen trekken.

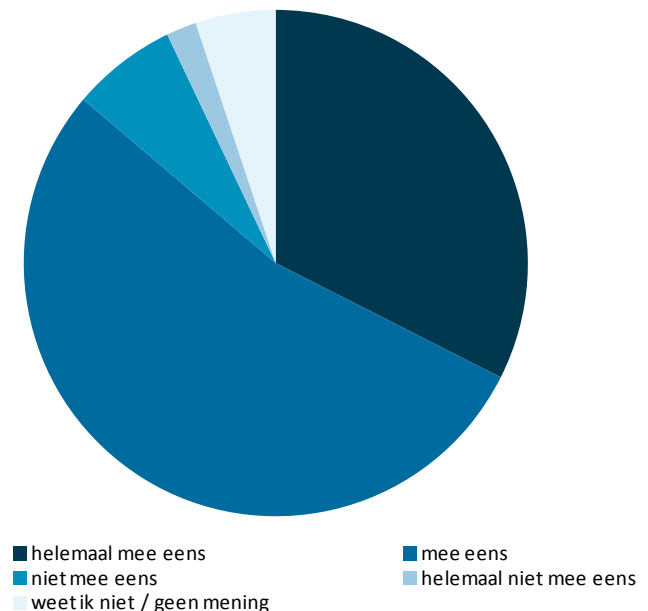
Grote meerderheid vindt dat inwoners moeten kunnen meedenken over groen en natuur

Vervolgens is ook in het algemeen gevraagd in hoeverre inwoners moeten kunnen meedenken over de natuur en het groen, bijvoorbeeld over de plannen voor het groen in de buurt (figuur 2). Ook hier is een ruime meerderheid vóór: 86% vindt dat dit moet kunnen en 9% vindt van niet.

Figuur 1: mening over het burgerinitiatief om een Groenvisie op te stellen

Figuur 2: mening over stelling 'inwoners moeten kunnen meedenken over natuur en groen'

Bron: O&S

Zeven op de tien wist niet dat zij actief kunnen helpen bij groenbeheer

Het merendeel van de panelleden (72%) wist niet dat zij, in overleg met de gemeente, actief mee kunnen helpen om het openbaar groen in de buurt te onderhouden of verbeteren. 30% zegt zelf wel eens het openbaar groen in de straat of buurt te onderhouden.

Verantwoordelijkheid inwoners voor natuur en groen: meningen verdeeld

Ruim vier op de tien (44%) vindt het een goed idee dat inwoners de natuur en het groen in Amersfoort, zoals parken, zelf onderhouden. Een bijna even groot deel (42%) is het hier (helemaal) niet mee eens (tabel 1). Wanneer het gaat om bijvoorbeeld het melden van zwerfafval bij de

gemeente, zijn de meeste panelleden (85%) het eens dat inwoners hier ook mede verantwoordelijk voor zijn.

Tabel 1: mening over verantwoordelijkheid van inwoners voor groen en natuur

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
inwoners zijn medeverantwoordelijk voor het beheer van de natuur en het groen in Amersfoort, bijvoorbeeld door het te melden bij de gemeente als er afval in de sloot ligt	33%	52%	5%	8%	2%
inwoners moeten de natuur en het groen in Amersfoort gaan onderhouden, bijvoorbeeld het gezamenlijk onderhouden van een park	8%	36%	31%	11%	15%

Bron: O&S

Merendeel voorstander voor gebruik van openbaar groen: 'doe-groen'

Het merendeel van de panelleden vindt het een goed idee om openbaar groen te gebruiken om in te picknicken, spelen, elkaar te ontmoeten (73%) of om gezamenlijk groente/fruit op te verbouwen (62%), zie tabel 2.

Tabel 2: mening over gebruik van openbaar groen

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
'kijk-groen' wordt 'doe-groen', zodat het groen in de buurt echt wordt gebruikt, bijvoorbeeld om te picknicken, spelen of elkaar te ontmoeten	19%	54%	13%	4%	10%
aanwijzen van openbaar groen door de gemeente, waarop buurt- of straatbewoners gezamenlijk groente/fruit kunnen verbouwen	19%	43%	18%	8%	12%

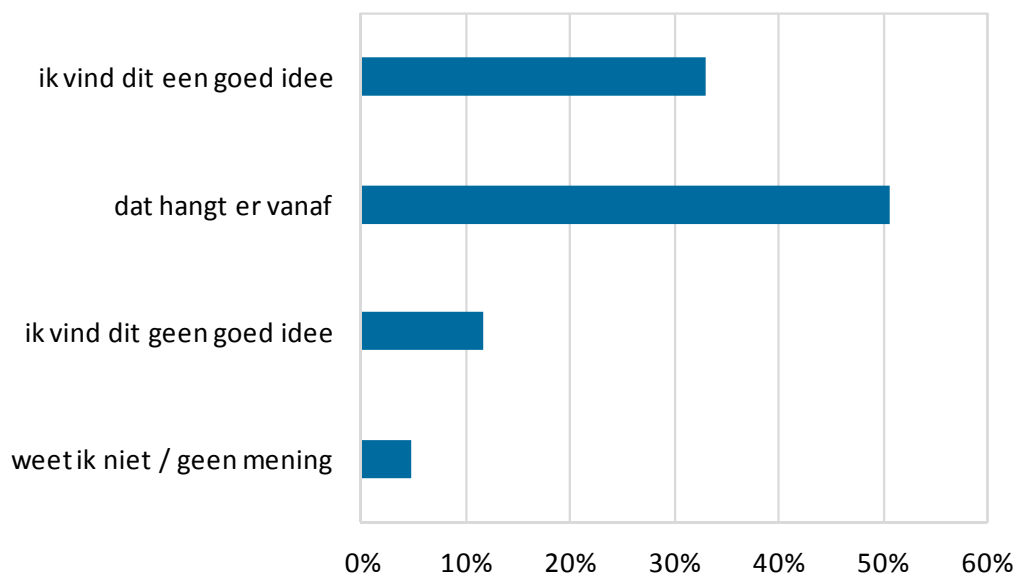
Bron: O&S

Gebruik openbaar groen op eigen initiatief alleen onder bepaalde voorwaarden

Over het voorstel dat buurtbewoners op eigen initiatief (in overleg met de gemeente) een deel van het openbaar groen in hun directe woonomgeving gaan gebruiken, lopen de meningen uiteen (figuur 3). Eén op de tien panelleden vindt dit geen goed idee en de helft van de panelleden geeft aan dit alleen onder bepaalde voorwaarden goed te vinden. Een derde van de panelleden vindt dit wel een goed idee.

Panelleden lichten toe dat er tussen buurtbewoners consensus moet zijn over de vraag waarvoor het groen gebruikt gaat worden en dat het groen niet mag verwaarlozen door afnemend enthousiasme. Sommigen vinden dat er duidelijke richtlijnen moeten zijn en dat het groen voor iedereen toegankelijk moet blijven.

Figuur 3: Mening over het op eigen initiatief gebruiken van het openbaar groen door buurtbewoners

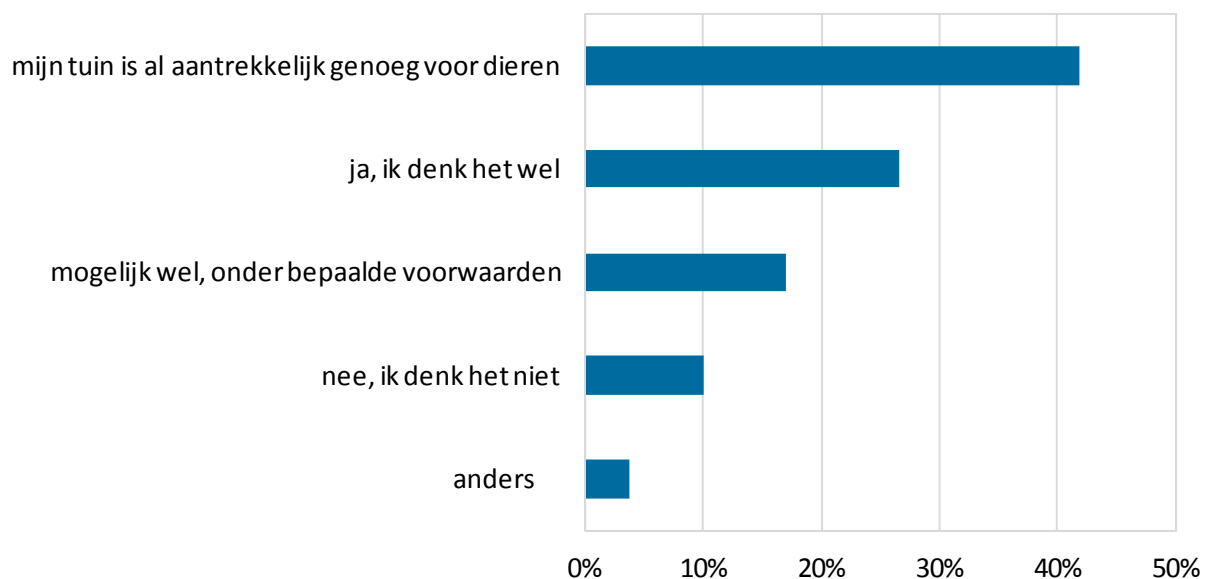

Bron: O&S

Vier op de tien wil mogelijk tuin, balkon of dakterras aantrekkelijker maken voor dieren

Ruim vier op de tien (44%) denkt de tuin, het balkon of dakterras wel aantrekkelijker te willen maken voor dieren, maar een deel van hen alleen onder bepaalde voorwaarden (figuur 4). Zij geven vooral aan wellicht hun tuin, balkon of dakterras aantrekkelijk te zullen maken als zij weten hoe dit moet, zeker weten dat dit geen ongedierte aantrekt en het weinig tijd en geld kost. Verder zegt vier op de tien (42%) dat hun tuin, balkon of dakterras al aantrekkelijk genoeg is voor dieren.

Figuur 4: mening over het aantrekkelijker maken van tuin, balkon of dakterras voor dieren

Bron: O&S

Redenen om tuin, balkon of dakterras niet aantrekkelijker te maken voor dieren

De respondenten die hun tuin, balkon of dakterras niet aantrekkelijker willen maken voor dieren (10%) geven uiteenlopende redenen hiervoor op:

- liever niet (meer) dieren in de tuin in verband met overlast
- tijdsgebrek
- een onderhoudsvrije tuin willen
- ruimtegebrek
- lichamelijke beperkingen

Drie op de tien wil tuin mogelijk groener maken

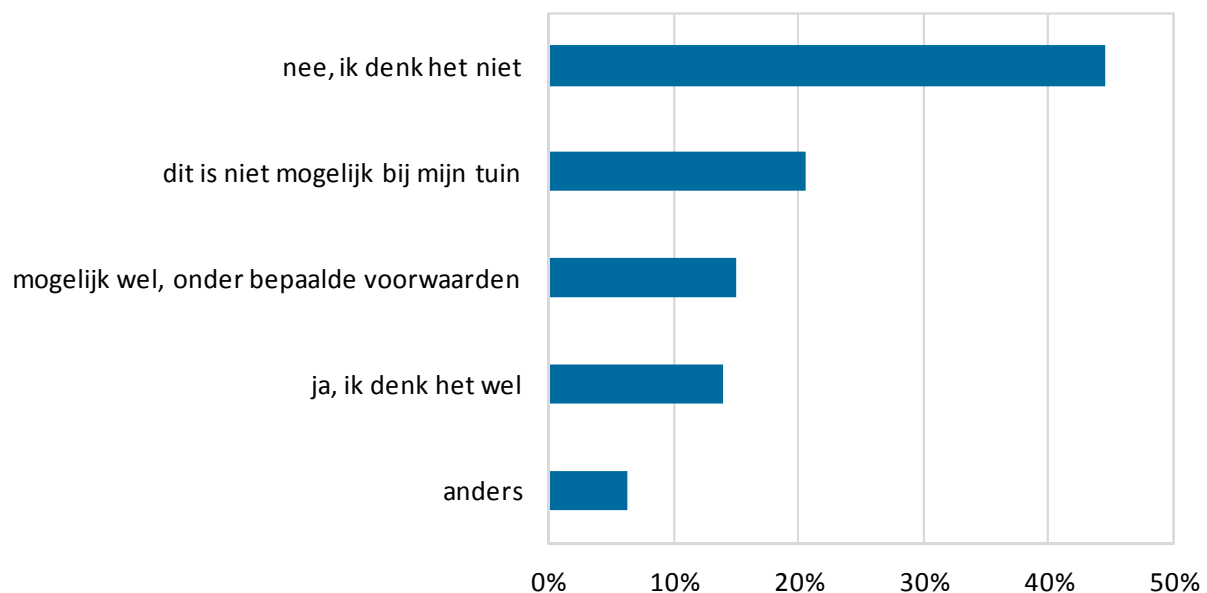
Aan de panelleden met een tuin die voor de helft of meer uit steen bestaat (61%), is gevraagd of zij bereid zijn om deze groener te maken.

De gedachte achter het groener maken van tuinen is dat er op die manier meer water infiltreert in tuinen, wat de riolering ontlast en zo wateroverlast kan verminderen of voorkomen. Groenere tuinen zorgen er ook voor dat de stad minder opwarmt en tuinen vangen fijnstof uit de lucht op, wat goed is voor het leefklimaat.

Na het lezen van deze voordelen van groene tuinen denkt bijna drie op de tien (29%) eraan om zijn of haar tuin groener te maken, maar een deel van hen alleen onder bepaalde voorwaarden (figuur 5). Zij geven hierbij aan dat het (geen) extra tijd of geld mag kosten om de tuin aan te leggen of te onderhouden.

Verder wil 44% de tuin niet aantrekkelijker maken en één op de vijf (21%) zegt dat dit niet mogelijk is bij zijn of haar tuin.

Figuur 5: mening van panelleden over het groener maken van hun tuin

Bron: O&S

Redenen om tuin niet groener te maken: niet nodig, gebruiksgemak of tijdsgebrek

De respondenten die hun tuin niet groener willen maken, geven als reden dat de (voor de helft groene) tuin al groen genoeg is en dat de tuin ook voor andere doeleinden gebruikt moet worden

(terras/looproute). Verder noemt men, onder andere, dat de tuin te klein is voor extra groen, men tijdsgebrek heeft voor het onderhoud van een groenere tuin en dat het water nu al goed genoeg wegloopt.

Bijna driekwart vindt tuinen van inwoners belangrijk voor groene stad

Hoewel een groot deel van de panelleden de tuin niet groener kan of wil maken, is bijna driekwart (74%) het eens met de stelling dat de tuinen van inwoners belangrijk zijn voor een groenere stad.

Enthousiasme over natuurprogramma voor kinderen en beplanting op braakliggende terreinen

Een aantal voorgelegde ideeën over natuur en groen vindt veel instemming van de panelleden (tabel 1). Vooral het opzetten van een kinderprogramma om de natuur te ontdekken en (tijdelijke) beplanting op braakliggende terreinen vinden veel panelleden een goed idee (85%, respectievelijk 88%).

Tabel 3: Mening van panelleden over ideeën over groen en natuur

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
een tuinman/tuinvrouw in iedere wijk die bewoners adviseert over groen en tuinspullen uitleent	10%	41%	22%	13%	15%
een programma om de natuur te ontdekken voor ieder kind in Amersfoort	29%	56%	6%	3%	6%
(tijdelijke) beplanting op braakliggende terreinen	41%	47%	6%	2%	4%
aanwijzen van stiltegebieden op enkele plekken in de stad (erdoorheen fietsen of wandelen mag, maar zonder lawaai te maken)	28%	40%	17%	8%	8%
als groen moet wijken voor de aanleg van gebouwen of wegen, dan moet de gemeente dit elders 100% compenseren	39%	36%	14%	5%	6%

Minder bomen kappen en meer bomen planten

Aan de panelleden is gevraagd of zij zelf nog ideeën hebben om de stad of hun buurt groener te maken (of zo groen mogelijk te houden).

Veel panelleden brengen naar voren dat er minder bomen

“Klimopplanten tegen betonnen muren (geluidsschermen, gebouwen). Rotondes laten sponsoren door tuincentra.”

gekapt moeten worden en er meer bomen geplant moeten worden in zowel de parken/natuurgebieden als de woonwijken. Wanneer het toch

“Zorg ervoor dat beplanting verschillende leeftijden heeft zodat niet alles tegelijk vervangen moet worden, maar er continue een mix is van grote bomen en jonge bomen.”

nodig is om een boom te kappen, dan vindt men het belangrijk dat er zo snel mogelijk nieuwe bomen geplant worden, liefst al een paar jaar voordat de kap nodig is.

Andere ideeën: groene schoolpleinen, tuinierbakken, beplanten gevels en daken

Verder zijn de ideeën zeer divers, zoals investeren in groene schoolpleinen, tuinierbakken (zoals bij de Nieuwe Stad), gevels en daken laten beplanten, opruimacties voor zwerfafval, bloemen zaaien in bermen en perken, hondenpoep voorkomen op groene velden en vaker het gras maaien van openbare velden (door de gemeente).

Ideeën om inwoners te motiveren zich in te zetten voor een groenere stad

Ideeën om inwoners te motiveren zich in te zetten voor een groenere stad zijn zeer uiteenlopend, maar hebben vaak te maken met goede communicatie vanuit de gemeente en met een beloning voor de inzet van inwoners. Een kleine greep uit de genoemde ideeën:

- Benoem in een jaarlijkse wedstrijd de mooiste of schoonste straat en geef de bewoners van de winnende straat/straten een cadeaubon voor een tuincentrum
- Communiceer naar de inwoners toe dat men zich zelf in moet zetten voor een groenere stad
- Goede voorlichting (ook op scholen) en praktische hulp, zoals het uitlenen van tuiniergereedschap
- Successen die nu al behaald zijn goed laten zien in de media
- Als gemeente het goede voorbeeld geven door het openbaar groen goed te onderhouden

Er wordt ook regelmatig gezegd dat het lastig is om mensen te motiveren om met het groen in hun omgeving bezig te zijn, doordat men hier bijvoorbeeld niet in geïnteresseerd is of geen tijd voor heeft.

“Mijn ervaring is hier in het buurtwerk dat ik heb gedaan dat het ongelooflijk veel investering kost om een (klein) clubje bereid te vinden iets gezamenlijk te doen.”